

The Smile off your Face

Jeroen Versteete

Intiem theater?

THE SMILE OFF YOUR FACE
VAN ONTROEREND GOED

intimiteit, intimidatie
intimi toeti foeli koeti moeti,
'k weet niet wat het is
(Raymond van het Groenewoud)

'Toeschouwers komen ons vertellen hoe opgelucht ze zich voelen na onze voorstelling. Ze hebben de kans gekregen hun verhaal te doen. Sommigen zijn zo blij dat ze eindelijk nog eens aangeraakt werden!' Ja, knik ik. Ik ben ook blij dat ik aangeraakt werd door een actrice, ze had een mooie stem. Ik voel haar hand nog op mijn borst, ze duwde me achteruit tot ik languit naast haar op het bed lag. Ik kon haar niet zien omdat ik een blinddoek op had, maar luisterde naar het verhaaltje dat ze vertelde uit haar jeugd. Het ging over astma en hoe ze zich veilig voelde bij haar moeder, want die had haar medicijn. Ik wilde dat ze zweeg en verder ging met me te strelen, maar durfde dat niet zeggen. Na haar verhaaltje vroeg ze me of ik ooit iets dergelijks had meegemaakt. Ik herinnerde me helemaal niets maar vertelde over een hooikoortsaanval. Voor ik een einde kon verzinnen, werd ik opnieuw in de rolstoel getrokken en naar de volgende scène geleid.

Ik zit in de lounge: een kale ruimte met zitzakken en een geïmproviseerde bar waar een meisje wijn serveert in plastic bekertjes. Ofwel zijn vorige toeschouwers snel opgestapt, ofwel ben ik als eerste uit het parcours gekomen, want buiten mezelf en het barmeisje zit hier niemand. 'Hoe vond je het?' vroeg ze me meteen toen ik hier binnenkwam, nog maar net uit mijn rolstoel gelicht. 'Goed,' zei ik, 'maar ik wil er nu liever niet over praten.' Dat klonk vreemd, alsof we een koppel waren dat al

een tijdje geen seks meer had gehad. Maar ik wilde er écht even niet over praten, over dit stuk 'ervaringstheater' van Ontroerend Goed. Zo noemen ze dat. Je koopt een kaartje en je krijgt een ervaring. Gekneveld en geblinddoekt in een rolstoel. Theater was het volgens mij dan weer niet echt. Het had wel iets van een attractie, zoals in een pretpark. Een spookhuis met gilletjes, een flitslicht en vreemde geuren, maar dan met acteurs van vlees en bloed, met echte adem in je gezicht, echte vingers die je betasten in plaats van spinnen van rubber.

In praten heb ik geen zin, maar ik wil wel naar foto's kijken van het theaterfestival in Marokko. Het meisje kijkt opgelucht en haalt een pakje vakantiefoto's te voorschijn. 'Dit zijn eigenlijk de verkeerde foto's, die over de voorstelling zelf liggen nog in de auto. Deze foto's namen we in onze vrije tijd,' vertelt ze. Ik kijk naar de acteurs van Ontroerend Goed die aan de rand van een zwembad liggen of door straatjes in Chefchaouen wandelen. 'Jullie hebben deze voorstelling ook in Marokko gespeeld?' vraag ik. Eigenlijk weet ik dat al, ik heb het vooraf ergens gelezen. Maar stiekem beeld ik me in dat de voorstelling nog niet afgelopen is, dat dit gewoon een volgende scène is waarin ik als toeschouwer mag meespelen. Toch theater dus, want van een spookhuis heeft de lounge bar nog maar weinig weg.

Het meisje vertelt honderduit over Marokko.

'O ja?' vraag ik als ze me zegt dat Arabische toeschouwers helemaal anders reageren dan Belgische.

En het meisje legt uit hoe lichaamstaal in Marokko veel meer betekenisconnotaties heeft dan hier, en dat de acteurs er moesten opletten welke lichaamsdelen ze aanraakten, en op welke manier.

Wat zou ze in Marokko over het Belgische publiek vertellen, vraag ik me af, en ik kijk geïnteresseerd terwijl ze verder praat.

Enkele dagen later houdt de academische onderzoeksgroep Aisthesis samen met Het Theaterfestival in de Vooruit een debat over zintuiglijk theater, en over voorstellingen waarin je als toeschouwer niet tussen andere mensen zit, maar rechtstreeks de artiesten tegenover je krijgt. Er zijn gasten aanwezig die zo'n producties hebben gemaakt, zoals Hanneke Paauwe (*Het Geheimenarchief*) en Titus Muizelaar (*Licht Ongemakkelijk*). Ook zijn enkele makers van *The Smile off your Face* te gast. Er wordt gepraat over de intieme relatie tussen acteurs en deelnemers in de voorstelling.